

'ไบโอดีเซล' จากเมล็ดทานตะวัน สร้างสรรค์ชุมชนให้พอเพียง...

อุ นย์วิจัยและบริหารไบโอดีเซล มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ มีแนวคิดว่าถ้าหากให้ชุมชนสามารถปลูกพืช น้ำมันแล้วนำมาผลิตเป็นไบโอดีเซลเพื่อใช้เองภายในชุมชน ก็น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่ง ในด้านพลังงานทดแทน จึงทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาการผลิตไบโอดีเซล (B100) จากที่รทานตะวัน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเชิงบูรณาการ" เพื่อที่จะทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

โครงการนี้เลือกใช้ "ทานตะวัน" เป็นพืชน้ำมันตัวอย่างของการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ในพื้นที่ 2 หมู่บ้านคือ บ้านหนอง ค.แม่ ตาบ และ บ้านแม่ใต้ ต.ปอแก้ว อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ อย่างครบวงจรทั้งการปลูก ผลิต แปรรูป ทดลอง และการนำไปใช้งานด้วยการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในท้องถิ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยร่วมกับ "วัดพระบรมธาตุคอกหมา ลัม" ซึ่งเป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณของชาวบ้าน ด้วยการนำ "พลังงานทางเลือก" มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะปลูกจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนแนวคิดในการดำรงชีวิต โดยหันมาพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความยั่งยืนเกิดขึ้นในชุมชนโดยได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พระสงฆ์ พช.ปอแก้ว รักษาการเจ้าอาวาส วัดพระบรมธาตุฯ เปิดเผยว่า ที่ผ่านมาชาวบ้านมีวิถีชีวิตหรือความเห็นผิดในการประกอบอาชีพ ด้วยความอยากมี อยากได้ อยากเป็นไปตามกระแสของโลก ก่อให้เกิดภาระหนี้สินมากมายกลายเป็นทุกข์ โดยไม่ได้มองว่าเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิตคืออะไร ดังนั้นการถ่ายทอดหรือว่าอบรมสั่งสอนญาติโยม จะให้มาปล่อยบุตรหลานมาใช้ไม่ได้แล้ว เพราะมันมองไม่เห็นภาพ จึงต้องลงมือทำให้เห็นจริงในทุก ๆ เรื่อง ทั้งทำปุ๋ยหมัก ผ่ายถั้ว

น้ำในภา ข้ำการเกษตรแบบพอเพียง ฯลฯ

"ที่วัดรณ่อนเรื่องชีวิตจริงของเขามกถูกโยงไว้ก็กรรมะ ไม้ว่าจะเป็นเรื่องของไบโอดีเซล ก็พยายามให้เขเห็นถึงการทำทัวเองอยากใช้เท่าไรก็ปลูกไว้ตามหัวไร่ปลายน่า่นั้น ไม้ต้องทำใหญ่โตหรือคิดเพื่อขาย ทำเก็บไว้ใช้แบ่งปันกัน ถ้าทุกคนในชุมชนปลูก

และผลิตน้ำมันได้อย่างน้อยคนละ 150 ลิตร 100 คนก็เท่ากับ 1,500 ลิตร ประหยัดเงินไปได้มาก โดยไม่ต้องลงทุนอะไรมากมาย อย่าไปคิดว่ามันขายไม่ได้เลยไปสนใจ ให้คิดว่าทำเพื่อใช้เอง ซึ่งวัดจะเน้นในเรื่องของการพึ่งพาตนเองของชุมชนในท้องถิ่น โดยให้ตระหนักเห็นในเรื่องของจิตใจก่อน คือผลิตเพื่อเลี้ยงตนเองก่อน อย่าคิดผลิตเพื่อขาย เพราะชีวิตของคนเราเกิดมาก่อน จะตาย ไม้ได้มาเพื่อร่ำรวย และเสพสุข เกิดมาเพื่ออยู่ได้เอื้อเฟื้อแบ่งปันมีความสุขร่วมกันกับผู้อื่น เปลี่ยนวิถีคิดทั้งหมดของชาวบ้านทำให้ชุมชนเริ่มเปลี่ยน ตอนนี้จะจะมี

[ต่อหน้าหน้า 9]

ของมานแจกกัน ทำ
ให้จิตใจญาติโยมที่
แต่ก่อนเคยชกได้
ถอยมีคอน้ำมันเริ่ม
เปลี่ยนหันมาพึ่งพา
กันเอื้อเฟื้อกันเพิ่ม
ขึ้น” พระนักพัฒนา
กล่าว

ดร.สุรพล ดำรงเกียรติคุณ

คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นครราชสีมา-เชียงใหม่ หัวหน้าคณะผู้วิจัย กล่าว
ว่า การผลิตไบโอดีเซลนั้นเป็นองค์ประกอบ
หนึ่งที่จะผลักดันให้กลุ่มชาวบ้านเข้มแข็ง
เราทำงานวิจัยเล็ก ๆ ที่อาศัยการมีส่วนร่วม
ของชุมชนตั้งแต่การปลูก จนถึงขั้นตอนการ
เก็บเกี่ยว แล้วเราก็มองว่าการใช้น้ำมันบน
คอกอาจจะม่ีวิธีการที่มากกว่าการใช้สารเคมี

ไปบำบัดเพื่อให้ไขมันใสขึ้น เราก็เปลี่ยนมา
ใช้น้ำกลั้วคอกแทนเพื่อที่จะทำให้น้ำมัน
ใสขึ้นแทน ซึ่งเป็นจุดที่เราเริ่มเห็นว่า
มันอาจจะมีความยั่งยืนเกิดขึ้นได้
เพราะว่าทานตะวันเป็นที่ขระยะสั้น
ปลูกเพียง 3 เดือนก็เก็บเกี่ยวได้

สามารถปลูกหัวไร่ปลายนมา
ได้ในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว
และดอกทานตะวันก็
มีความสวยงาม ทำให้
เด็ก ๆ ชอบที่จะเข้ามา
มีส่วนร่วม ในขณะที่
อื่น เราก็รวบรวมพืช
พลังงานในท้องถิ่นอื่น ๆ
มาศึกษาต่อไปเรื่อย ๆ
เพื่อสร้างงานให้ชุมชน”

หัวหน้าคณะผู้วิจัยกล่าว

ปัจจุบันคณะผู้วิจัย ร่วมกับนักศึกษา
พัฒนาเครื่องหีบน้ำมันจากเมล็ดทานตะวัน
จนสามารถใช้งานได้ดีในระดับท้องถิ่น และ
นำกลับขึ้นไปติดตั้งถึงศูนย์เรียนรู้ของชุมชน
โดยจากการศึกษาในปีที่ผ่านมา มีชาวบ้าน
ที่ร่วมปลูกทานตะวันกับโครงการฯ ทั้งหมด
24 ไร่ ได้เมล็ดทานตะวันเฉลี่ยประมาณ
171-200 กิโลกรัมต่อไร่ โดยเมล็ดทาน
ตะวัน 23 กิโลกรัม จะผลิตน้ำมันได้
ประมาณ 7.3 ลิตร ซึ่งน้ำมันที่ได้ถูกนำ
มาทดสอบและทดลองใช้งานร่วมกับชุมชน
โดยยังไม่พบปัญหาในการใช้งานแต่อย่างใด

“เรื่องของน้ำมันไบโอดีเซลเป็นจุด
หนึ่งที่เรานำมาเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยน
แนวคิดของชาวบ้าน ประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ
เขาคือองลองทำเอง ใช้อย่าง และเห็นว่า
มีประโยชน์มากกว่าการนำไปขาย ที่ต้องมีจุดคุ้ม
ทุนซึ่งเป็นเรื่องของกำไร จึงจะไม่ทำให้เกิด
ความยั่งยืน ...”

...ดังนั้นความยั่งยืนจึงต้องอยู่ที่จิตใจ
จากจิตสำนึกที่ได้รู้ ได้เห็น และได้ทำ ซึ่ง
เป็นหลักของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่าด้วยการ
เข้าถึงและเข้าใจตนเอง” ดร.สุรพล สุป.

